

**Govern
de les Illes Balears**

Vicepresidència Econòmica,
de Promoció Empresarial i d'Ocupació

Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible del municipi de **Santa Margalida**

DOCUMENT III:

PLA DE PARTICIPACIÓ I PLA DE COMUNICACIÓ

Octubre 2011

1	PLA DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA	4
1.1	DESCRIPCIÓ DEL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ	4
1.1.1	<i>Participació des de l'Ajuntament .....</i>	<i>4</i>
1.1.2	<i>Participació ciutadana .....</i>	<i>4</i>
1.2	DOCUMENTS LLIURATS	5
1.3	RESULTATS DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA	5
1.3.1	<i>Resultats de la participació des de l'Ajuntament.....</i>	<i>5</i>
1.3.2	<i>Resultats de l'enquesta a la ciutadania .....</i>	<i>5</i>
1.3.3	<i>Conclusions de l'enquesta .....</i>	<i>14</i>
2	PLA DE COMUNICACIÓ.....	15
2.1	DESCRIPCIÓ DEL PROCÉS DE COMUNICACIÓ.....	15
2.1.1	<i>Difusió interna a l'ajuntament .....</i>	<i>15</i>
2.1.2	<i>Difusió a la ciutadania .....</i>	<i>15</i>

1 Pla de Participació ciutadana

El Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible de Santa Margalida (PAES) ha incorporat en el transcurs de la seva redacció un procés de participació ciutadana i tècnica adreçat a presentar els resultats tècnics dels documents de diagnòsi i Pla d'acció, així com recollir propostes d'acció de cara a ésser incorporades dins del Pla. Tot plegat s'ha realitzat, d'una banda, amb l'objectiu de garantir la transparència i legitimitat del procés i de l'altra, per millorar els continguts tècnics dels documents generats i d'implicar en el procés i futur desenvolupament del PAES el cos tècnic municipal.

La participació s'ha desenvolupat a dos nivells diferents:

- Participació del cos tècnic municipal
- Participació ciutadana

1.1 Descripció del procés de participació

1.1.1 Participació des de l'Ajuntament

El procés de participació tècnica per a l'elaboració del PAES s'ha dut a terme per mitjà de l'elaboració d'un procés d'intercanvi d'informació i debat adreçat específicament al cos tècnic municipal. Aquest procés ha estat directament relacionat amb el desenvolupament i calendari dels treballs tècnics i ha consistit fonamentalment en:

- Organització de 4 comissions tècniques de seguiment amb els encarregats municipals del Pacte de Batles. Aquestes reunions han tingut per objectiu, sol·licitar i confirmar informació lliurada, compartir idees i coneixements, generar sinergies i formalitzar el procés d'elaboració del Pla d'Acció.
- Validació de la proposta preliminar de l'estructura del Pla d'acció: la proposta d'esquema del Pla d'acció s'ha enviat via correu electrònic als tècnics municipals que desenvolupen la seva activitat professional en serveis vinculats en qüestió, amb la finalitat que les revisessin i hi efectuassin les aportacions oportunes.
- Revisió de fitxes de caracterització de les accions del Pla d'acció: les fitxes de caracterització de les accions que integren el Pla d'acció han estat enviades via correu electrònic als tècnics municipals que desenvolupen la seva activitat professional en serveis vinculats en qüestió, amb la finalitat que les revisessin i hi efectuassin les aportacions oportunes.

1.1.2 Participació ciutadana

El procés de participació i comunicació ciutadana s'ha basat en l'elaboració primerament d'un anunci de l'adhesió del municipi de Santa Margalida al Pacte de Batles amb una explicació dels continguts, els compromisos assumits per l'ajuntament així com els objectius a assolir.

Per altra banda, s'ha lliurat una enquesta a la ciutadania per esbrinar els seus hàbits en front als aspectes energètics. S'han elaborat dos formats, un format paper i un format digital. L'enquesta digital s'ha enviat per correu electrònic a partir de les llistes que disposa l'ajuntament. Per altra banda, el format paper s'ha distribuït a través de la ciutadania.

Finalment, s'ha organitzat un fòrum ciutadà a on s'han exposat les primeres conclusions sobre la diagnosi realitzada i s'ha portat a terme un debat entre els assistents per compartir opinions i idees de cara a elaborar el Pla d'Acció.

Els objectius que es volen assolir amb la participació ciutadana són els següents:

- Garantir la transparència i legitimitat del procés d'elaboració del PAES.
- Enriquir el PAES amb les aportacions plurals de la ciutadania. Contemplar la diversitat i complementarietat de punts de vista.
- Implicar el teixit social de Santa Margalida en la lluita contra el canvi climàtic i la millora de la sostenibilitat de la ciutat, i en particular en la futura implantació del PAES.

1.2 Documents lliurats

Seguidament es presenten els documents que s'han anat lliurant tant a l'encarregat municipal del Pacte de Batles:

- Actes de les comissions tècniques de seguiment
- Primera versió de l'informe del Pla d'Acció i el Pla de seguiment
- Primera versió de l'informe de la l'Inventari, la Diagnosi i l'Estratègia Energètica
- Versions definitives dels 4 documents:
  - Inventari, Diagnosi i Estratègia Energètica
  - Pla d'Acció i Pla de Seguiment
  - Pla de Comunicació
  - Annexes

Per altra banda, el document que s'ha lliurat a la ciutadania és l'enquesta sobre els hàbits energètics així com els diversos anuncis que s'han transmetent durant l'elaboració del PAES.

Les actes de les comissions tècniques de seguiment així com l'enquesta elaborada es poden trobar als Annexes.

1.3 Resultats de la participació ciutadana

1.3.1 Resultats de la participació des de l'Ajuntament

La participació des de l'Ajuntament ha estat satisfactòria ja que ha permès dur a terme totes les tasques planificades del projecte al moment oportú. Els encarregats municipals de l'ajuntament han aportat tota la informació requerida per l'elaboració tant de la diagnosi com del Pla d'Acció.

1.3.2 Resultats de l'enquesta a la ciutadania

S'han rebut un total de 73 respostes, 61 a través de l'enquesta digital i 12 a través de l'enquesta en format paper.

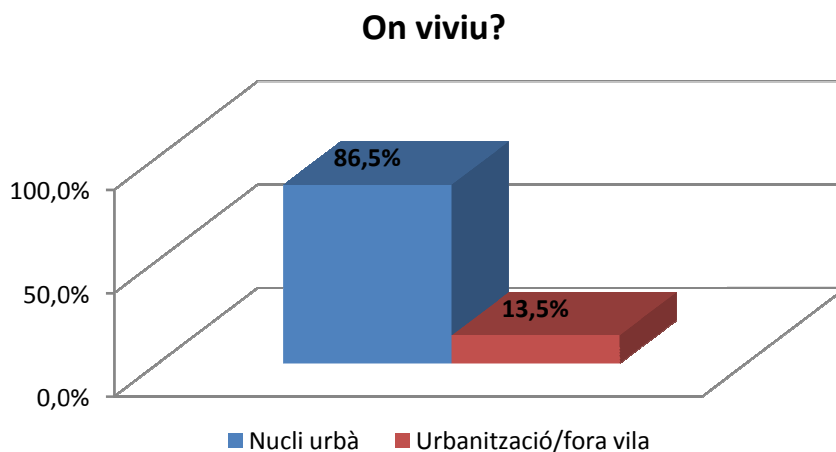
S'ha de tenir en compte que aquesta enquesta es tracta simplement d'una eina informativa sobre els hàbits energètics d'una part de la ciutadania del municipi de Santa Margalida. No s'ha aplicat cap tractament estadístic sinó que només es presenten les freqüències de cada alternativa proposada. Això suposa que

encara que es pot tenir una idea general dels ciutadans del municipi de Santa Margalida no es pot fer una extrapolació directa degut a la falta de rigor científic a l'hora de realitzar l'enquesta.

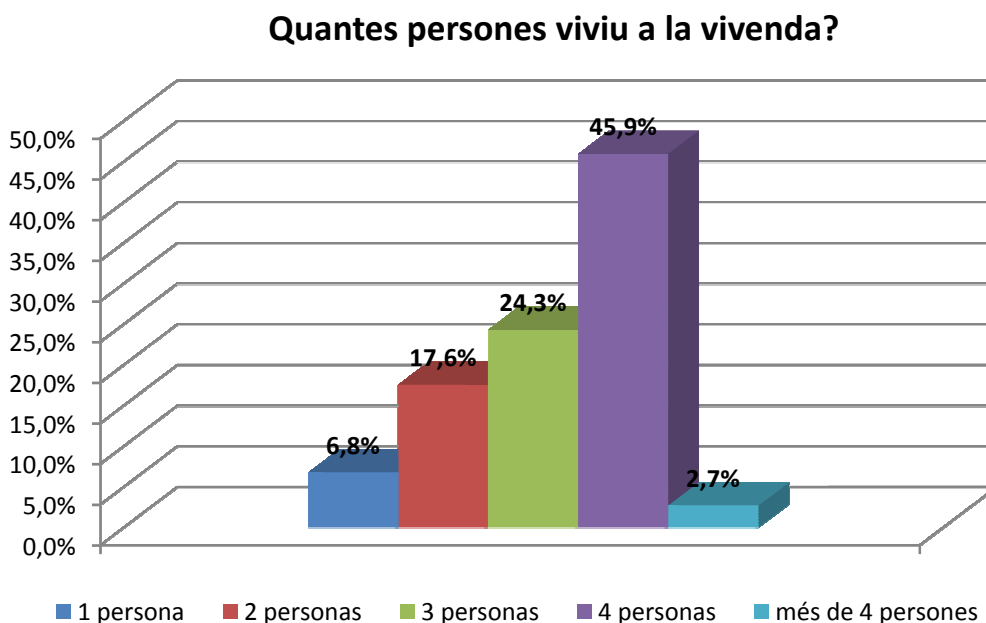
A continuació es detallen els resultats principals obtinguts de l'enquesta.

DADES GENERALS

Una gran part dels enquestats viu als nuclis urbans en front a un 13,5 % que viu a les afores, a poblacions disperses o urbanitzacions.

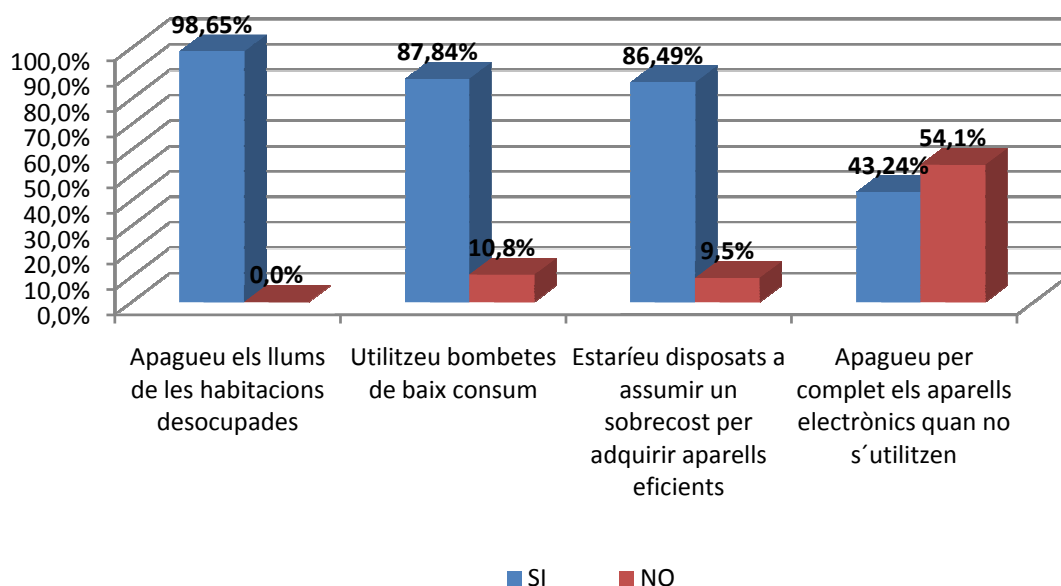

La majoria dels ciutadans viuen a vivendes de 4 membres. No es troben moltes vivendes a on habitin més de 4 persones o una sola persona el que significa que es segueix una línia sostenible en quant a espai ocupat per habitant.

La majoria dels habitants declara apagar els llums de les habitacions desocupades a ca seva i empen bombetes de baix consum, lo que demostra una conscienciació ciutadana sostenible i, a més, de mirar per la seva economia domèstica. Per altra banda, no tots els ciutadans apaguen per complet els aparells electrònics quan no els empen i, per tant, els deixen en mode d'espera. No obstant, al voltant del 90 % dels enquestats estarien disposats a assumir un sobrecost per adquirir productes més eficients amb l'objectiu de reduir consums energètics.

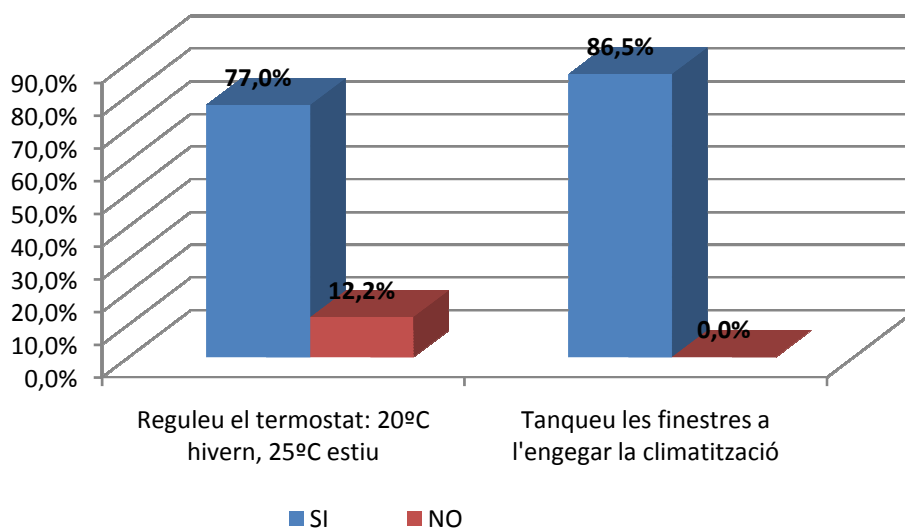
Accions relacionades amb el consum energètic dintre de la vivenda

CALEFACCIÓ/AIRE CONDICIONAT

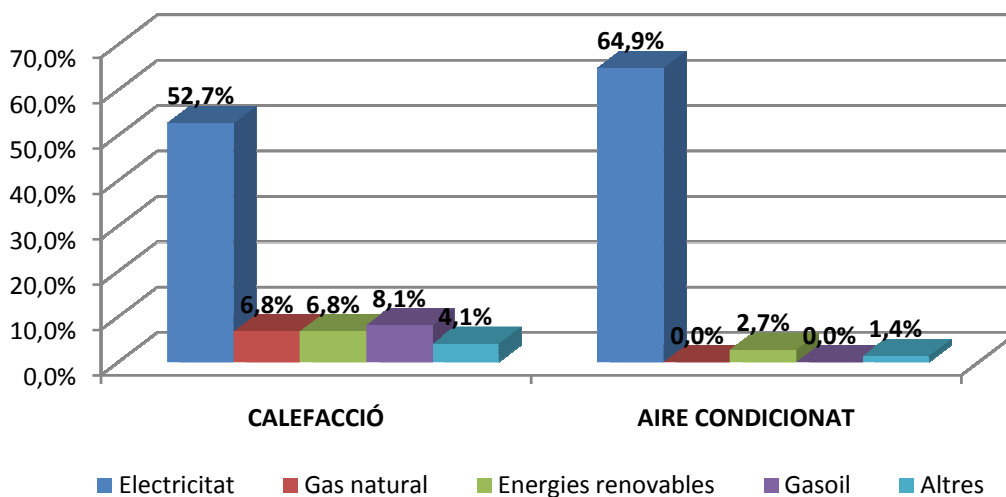
L'enfocament sostenible cap a les pèrdues de calor o fred a través dels tancaments és una qüestió que es té en compte entre els enquestats ja que, el 77 i el 86,5 %, tanquen les finestres i regulen el termòstat de les habitacions, respectivament, per a minimitzar el consum energètic.

Calefacció/Aire condicionat

Pel que fa a la calefacció i a l'aire condicionat, la majoria dels enquestats empen l'electricitat como mitjà energètic principal.

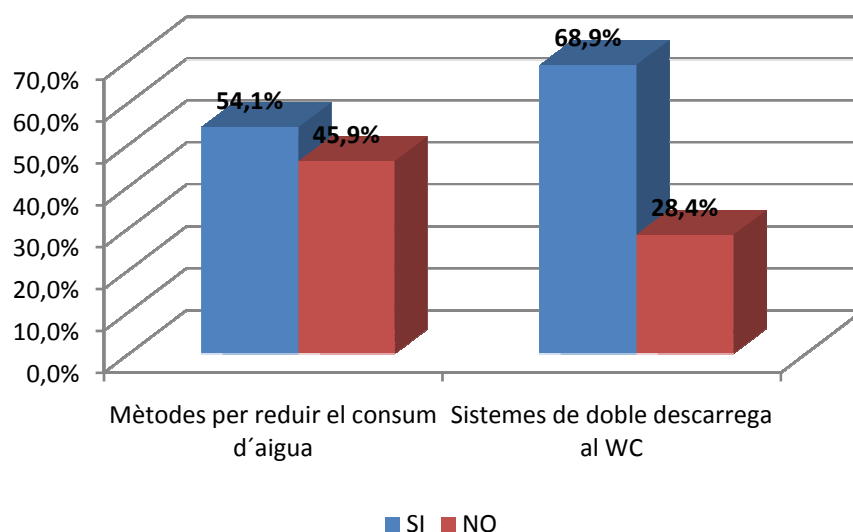
Tipus de climatització instal·lada a casa

ESTALVI D'AIGUA

Només la meitat dels enquestats adopta mètodes per reduir el seu consum d'aigua encara que sí hi ha un percentatge elevat que té sistemes de doble descàrrega al vàter, encara que no es té constància si se'n fa un ús adient.

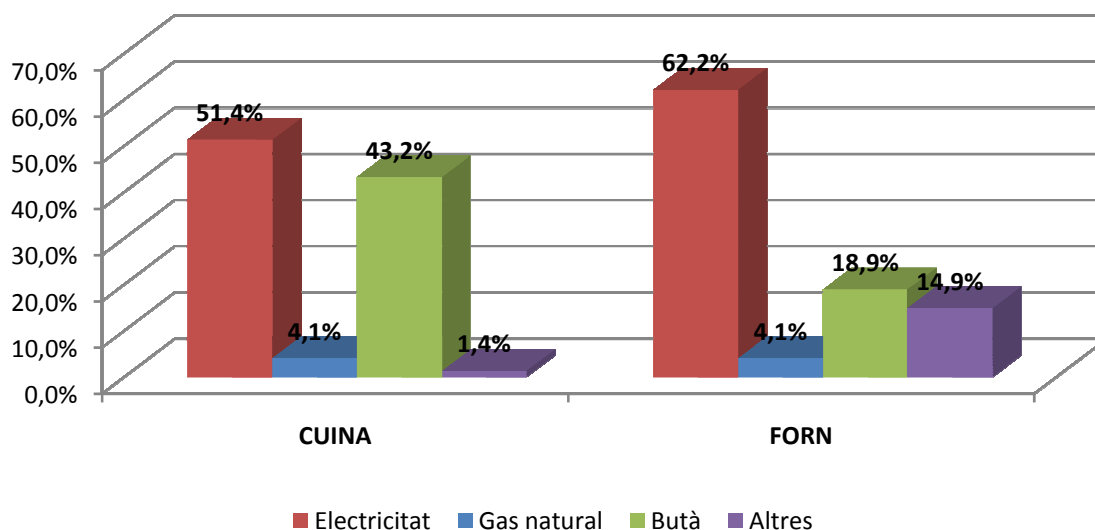
Estalvi d'aigua

CUINA I ELECTRODOMÈSTICS

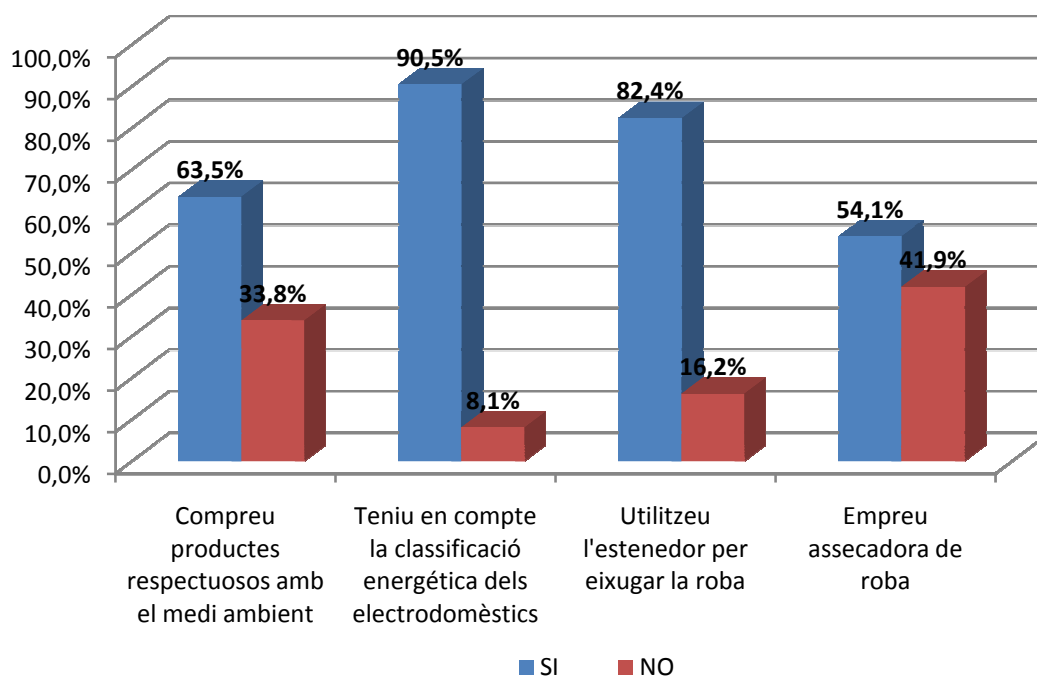
L'electricitat és la font energètica més emprada a la cuina, seguit del butà.

Tipus de combustible utilitzat a la cuina

El 90 % dels enquestats tenen en compte la classificació energètica dels electrodomèstics que compren. A l'hora d'assecar la roba, un percentatge elevat empra l'estenedor i la font solar encara que hi ha un percentatge elevat que empra també l'assecadora elèctrica.

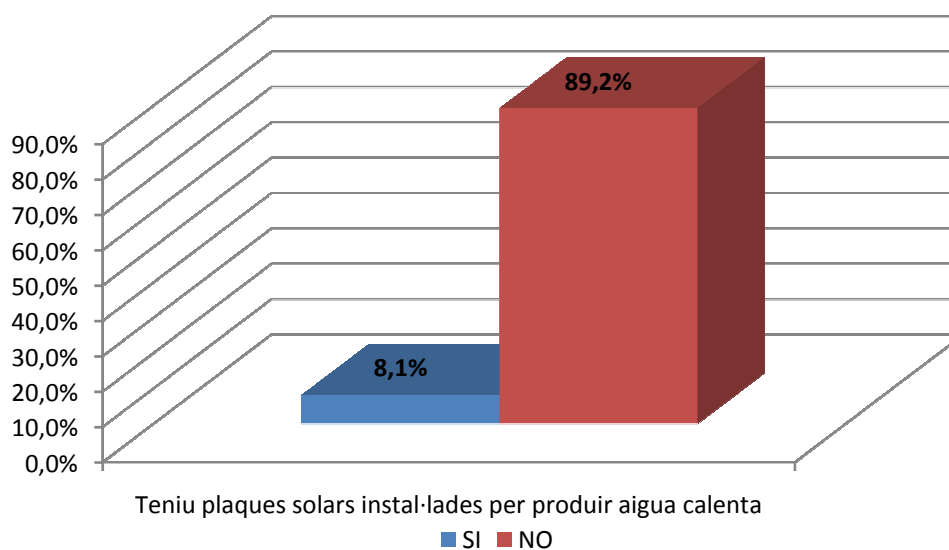
Cuina i electrodomèstics

AIGUA CALENTA SANITÀRIA

El 90 % dels enquestats no disposen de plaques solars o tecnologies sostenibles per produir aigua calenta sanitària, principalment per la falta de mitjans econòmics, falta d'espai a les vivendes i falta d'informació al respecte, tant de la tecnologia com de les subvencions existents.

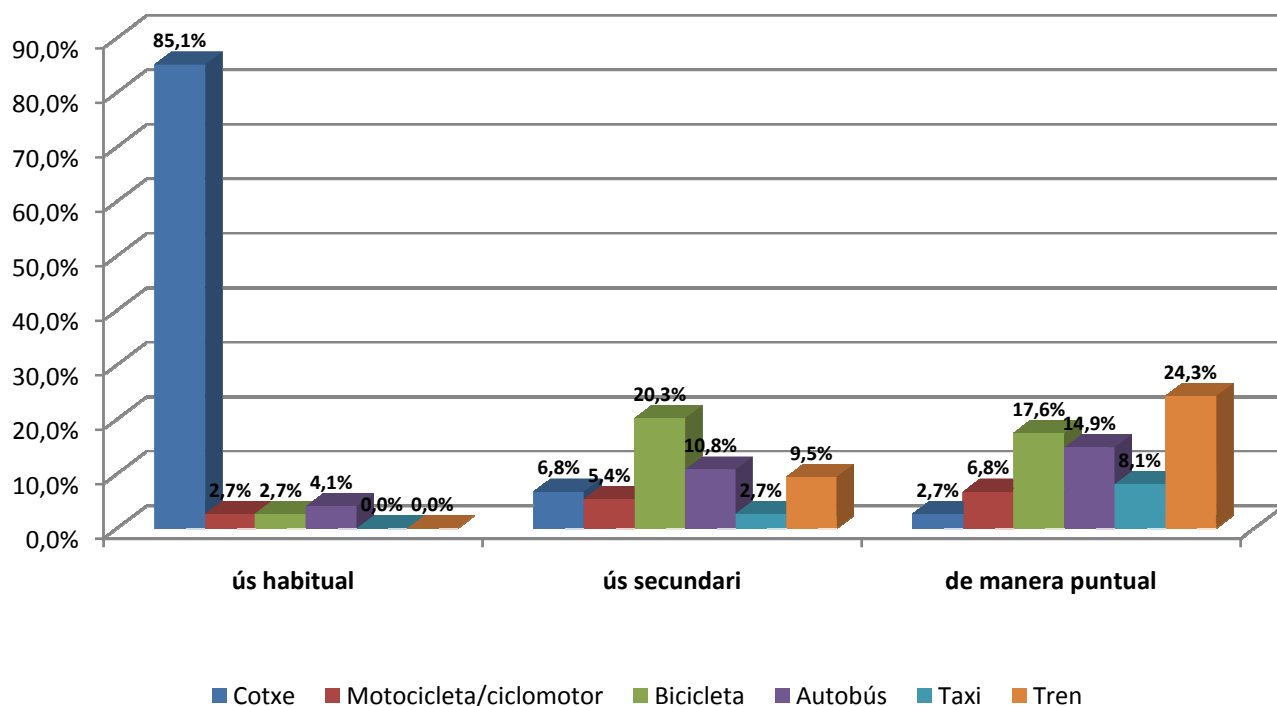
Aigua calenta sanitària

MITJANS DE TRANSPORT

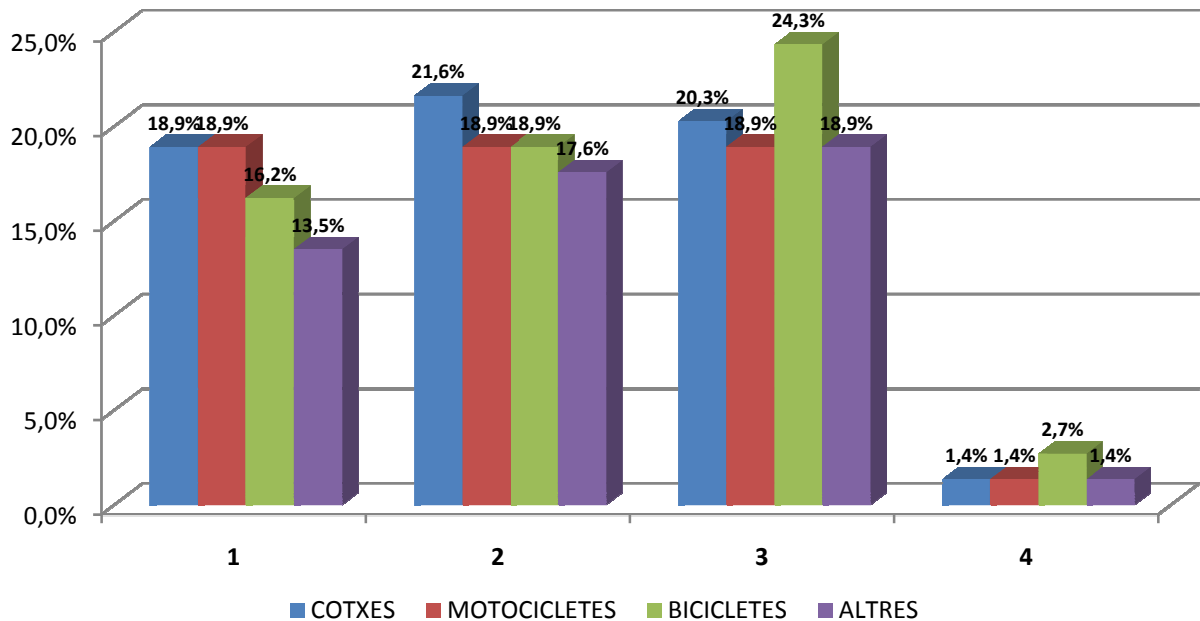
El cotxe és el mitjà de transport més emprat, seguit per la bicicleta i a molta distància el transport públic en el cas d'ús habitual. No obstant, en el cas de l'ús secundari o de manera puntual sí que el transport públic té una major contribució.

Mitjà de transport utilitzat per activitats quotidianes

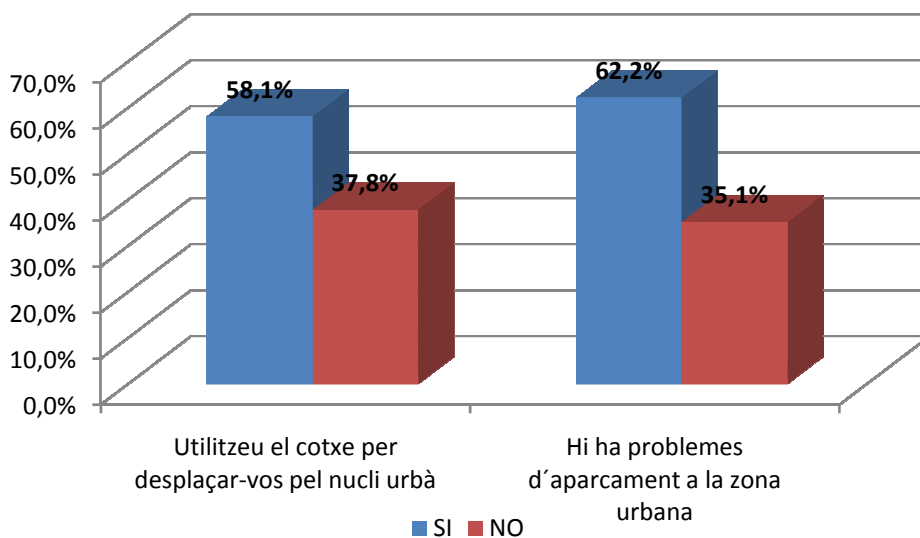
El mitjà de transport o vehicle més present als domicilis dels enquestats correspon al cotxe en primer lloc, la bicicleta en segon i la motocicleta en tercer.

Quants i quin tipus de mitjans de transport hi ha a ca vostra

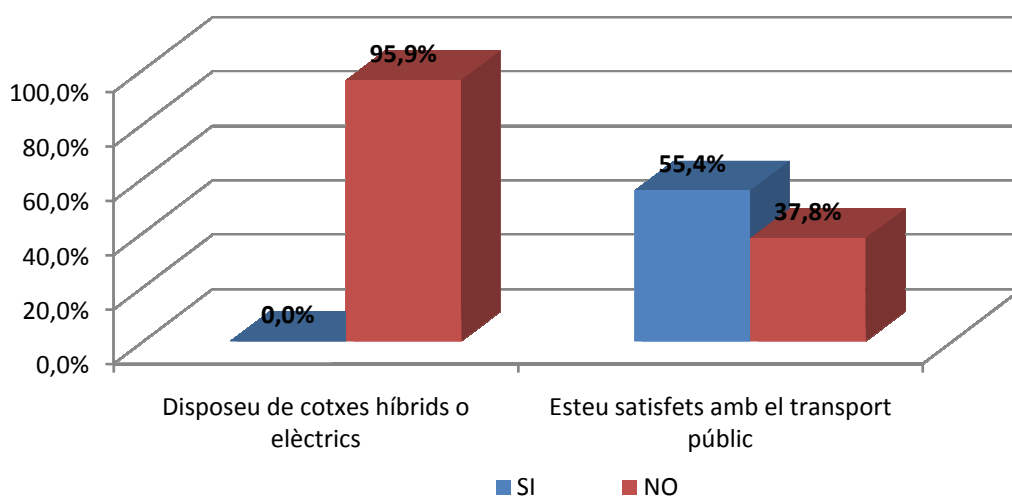
El cotxe és el mitjà de transport més emprat per desplaçar-se dins del nucli urbà encara que existeixen nombrosos problemes d'aparcament. Els ciutadans es queixen bastant sobre aquesta situació i suggereixen un increment de les zones exclusives per a vianants obligant a estacionar els cotxes lluny del centre del nucli urbà. Els ciutadans suggereixen tarifes especials o facilitats de pàrquing per als residents de la zona a més de la inclusió de zones de pàrquing a les afores del nucli urbà.

Transport urbà

Cap enquestat ha manifestat disposar d'un vehicle híbrid o elèctric, suposadament per falta de mitjans econòmics i per l'alta inversió que suposa aquest tipus de tecnologia. La majoria dels enquestats estan satisfets amb el transport públic però molts exigeixen millores com una major freqüència del transport, horaris més adaptats a les necessitats del municipi i tarifes més assequibles.

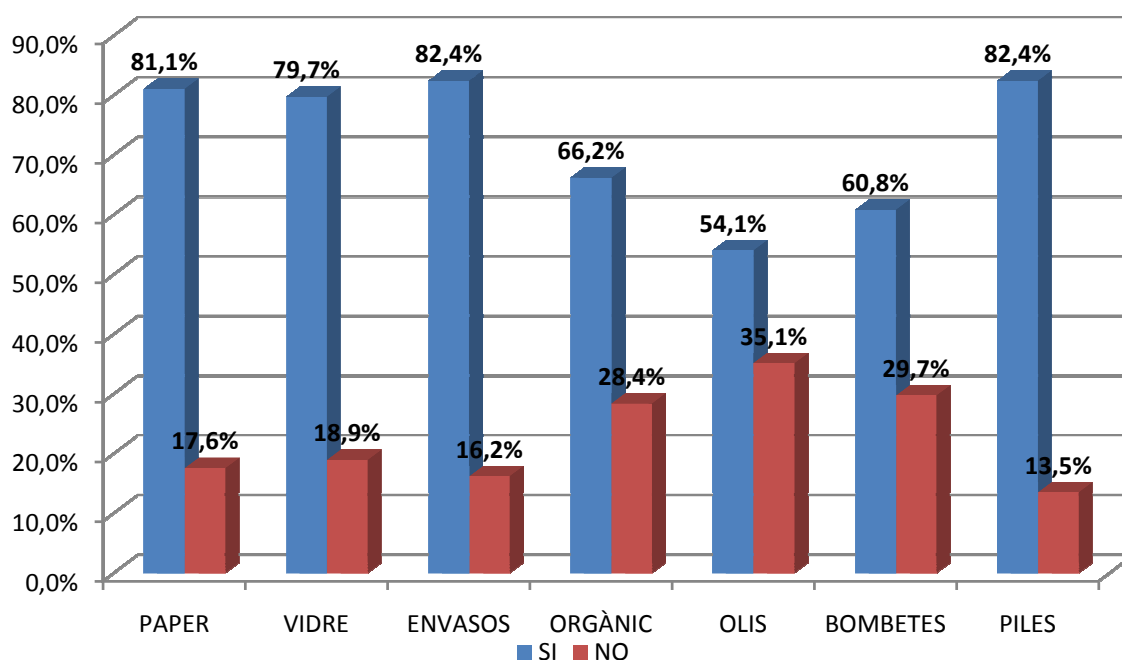
Tipus de transport privat i satisfacció amb el transport public

RESIDUS

Més d'un 80 % dels enquestats manifesta fraccionar els residus pel seu reciclatge, especialment els envasos, paper, vidre i piles. En canvi, els residus orgànics, olis usats i bombetes es reciclen en menys proporció.

Separació de residus a casa

1.3.3 Conclusions de l'enquesta

La majoria dels enquestats del municipi de Santa Margalida aposten per un enfocament sostenible inclús, en moltes ocasions, estant disposats a assumir una futura inversió per aplicar mesures d'eficiència energètica o energies renovables. Entre aquestes mesures s'inclouen adaptacions estructurals de les seves vivendes o adquisició d'electrodomèstics energèticament eficients així com pràctica d'hàbits quotidians sostenibles.

Malauradament, la majoria de persones no disposen de mitjans econòmics ni estructurals a les seves vivendes per a poder adoptar aquest tipus de pràctiques sostenibles i adquirir tots els avantatges de l'ús de tecnologies eficients. Per tant, és necessari acollir-se a les subvencions del Govern per aplicar aquests tipus de mesures degut a la conjuntura econòmica actual.

Així i tot, els ciutadans continuen aportant solucions adaptatives o practiques hàbits sostenibles com l'ús de la bicicleta per recórrer certes distàncies dins el nucli urbà, la inclusió de més aparcaments per a bicicletes, afavorint la construcció de zones exclusives per a vianants i la demanda de millores en quant al servei del transport públic, entre d'altres solucions proposades.

2 Pla de Comunicació

El Pla de Comunicació fa referència a la metodologia que s'ha d'aplicar per a que el Pla d'Acció elaborat s'implementi de manera transparent i per a que els resultats aconseguits siguin visibles per a tota la ciutadania.

2.1 Descripció del procés de comunicació

Durant la implementació del Pla d'Acció hi haurà molts d'agents que hi participaran, des de el responsable de l'Àrea municipal pertinent fins a la Brigada de manteniment o els propis ciutadans. S'ha d'establir així doncs una metodologia per a que tothom estigui informat i tothom pugui participar en la implementació de les accions.

2.1.1 Difusió interna a l'ajuntament

La difusió interna a l'ajuntament és primordial per a que tothom tingui constància de l'abast i objectius del projecte. La difusió es pot fer tant a través de xerrades cada cert temps com a partir de fulletons interns explicant les accions que es duran a terme i els resultats esperats. El responsable de cada acció a implementar haurà d'encarregar-se de fer arribar la informació al personal o departament adient.

2.1.2 Difusió a la ciutadania

La difusió a la ciutadania es farà a partir dels següents mètodes:

- Des de la pàgina web de l'ajuntament s'ha d'anar informant a la ciutadania del procés d'implementació del Pla d'Acció. Cada vegada que es dugui a terme una acció que pugui afectar als ciutadans s'ha d'informar a través de la pàgina web dels continguts de l'acció (descripció, cost, font de finançament...) així com dels objectius a assolir. A més, s'ha de penjar a la pàgina web l'informe de seguiment bianual.
- La difusió també es pot dur a terme a través d'anuncis o fulletons informant a la ciutadania de les accions que s'estan duent a terme. També es pot fer a través de les revistes municipals existents.
- Una altra via de difusió a la ciutadania és la col·locació de panells informatius sobre el seguiment de les accions i els resultats previstos. Per exemple, en el cas de realitzar una millora de l'enllumenat públic, es pot penjar un panell digital a l'ajuntament comptabilitzant l'estalvi energètic gràcies a la millora amb les seves emissions vinculades.
- Finalment, es poden organitzar fòrums populars cada dos anys coincidint amb la realització de l'informe de seguiment bianual. En aquests fòrums s'ha de parlar dels resultats obtinguts fins al moment, de la planificació i de les expectatives futures.